

Bruxelles, 6 octombrie 2021
(OR. en)

12598/21

FREMP 239
JAI 1074

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	6 octombrie 2021
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2021) 615 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești (2021-2030)

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2021) 615 final.

Anexă: COM(2021) 615 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 5.10.2021
COM(2021) 615 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești
(2021-2030)**

„Pentru că antisemitismul lovește în esența valorilor noastre: umanitate, libertate religioasă, egalitate, antisemitismul este o otravă pentru societatea noastră. Este de datoria noastră, a tuturor, să luptăm împotriva lui, să îl împiedicăm și să îl eradicăm.”

- Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene
Bruxelles, 3 februarie 2021

„Ura care începe cu evreii nu se termină niciodată cu evreii. Facem o mare greșală dacă considerăm că antisemitismul reprezintă o amenințare doar la adresa evreilor. Este, în primul rând, o amenințare la adresa Europei și la adresa libertăților pentru a căror realizare au fost necesare secole întregi.”

— Rabinul Jonathan Sacks
Parlamentul European, 27 septembrie 2016

CĂTRE O UNIUNE EUROPEANĂ FĂRĂ ANTISEMITISM

Evreii și comunitățile evreiești din Europa contribuie la dezvoltarea socială, politică, economică, științifică și culturală a Europei de peste două milenii și reprezintă o parte inextricabilă a identității Europei. De la Gustav Mahler la Sigmund Freud, Hannah Arendt și Simone Veil, evreii au îmbogățit patrimoniul cultural, intelectual și religios al Europei.

În același timp, antisemitismul a fost prezent în Europa de secole, manifestându-se sub formă de expulzări, persecuții și pogromuri, care au culminat cu Holocaustul, o pată de neșters în istoria europeană și au șters viața și patrimoniul evreilor în multe părți ale continentului. Uniunea Europeană își are rădăcinile istorice în cel de Al Doilea Război Mondial și în angajamentul fără echivoc al europenilor de a se asigura că astfel de atrocități nu se vor mai repeta niciodată.

Cu toate acestea, antisemitismul nu s-a sfârșit cu Holocaustul. La generații de la sfârșitul Shoah¹, antisemitismul are o creștere îngrijorătoare, atât în Europa, cât și în afara acesteia.

Uniunea Europeană se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. UE se opune fără echivoc tuturor formelor de ură și de discriminare, indiferent de motiv – origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă sau handicap.

Antisemitismul este incompatibil cu valorile fundamentale ale Europei și reprezintă o amenințare nu numai pentru comunitățile evreiești și pentru viața evreiască, ci și pentru o societate deschisă și diversă, pentru democrație și pentru modul de viață european. Uniunea Europeană este hotărâtă să îi pună capăt.

Un european din doi consideră că antisemitismul este o problemă.

Nouă din zece evrei consideră că antisemitismul a crescut în țara lor.

85 % din evrei consideră că antisemitismul este o problemă gravă².

¹ Shoah este cuvântul ebraic pentru „catastrofă”, în timp ce Holocaust derivă din cuvântul grec pentru „ofrandă complet arsă”. Prezenta strategie va utiliza ambii termeni. <https://aboutholocaust.org/ro/facts/care-este-diferenta-dintre-holocaust-si-shoah>.

² Eurobarometru 484: Percepții ale antisemitismului, ianuarie 2019 și Experiențe și percepții ale antisemitismului Al doilea sondaj privind discriminarea și infracțiunile motivate de ură împotriva evreilor în UE, 2018 (Al doilea sondaj FRA 2018).

Antisemitismul contemporan se manifestă sub mai multe forme, vechi și noi: de la discursul online de incitare la ură la infracțiuni motivate de ură și atacuri împotriva evreilor, a proprietăților și a instituțiilor acestora, la profanarea sinagogilor, a cimitirelor și a memorialelor. Acesta se manifestă în viața de zi cu zi a evreilor sub forma unor remarci sau acțiuni ocazionale la locul de muncă, în conversații private, în locuri publice, în mass-media, în sport și în cultură sau atunci când evreii își practică religia. Antisemitismul se manifestă ca discriminare rasială, etnică sau religioasă, sub forma stereotipurilor și a urii împotriva evreilor și a persoanelor percepute ca fiind evrei. Acesta poate duce la atacuri violente și letale, cum ar fi cele de la Școala Ozar Hatorah din Toulouse din 2012 și de la Muzeul Evreiesc din Bruxelles din 2014, atacul asupra Hypercashier din Paris din 2015 sau atacul asupra sinagogei din Halle din 2019.

În plus, pandemia de COVID-19 a arătat cum vechile prejudecăți antisemite pot reapărea și alimenta noi mituri ale conspirației și ura online și offline. Evreii au fost una dintre cele mai atacate comunități în timpul pandemiei; aceștia au fost acuzați în mod nejustificat de crearea virusului și de dezvoltarea de vaccinuri pentru a obține profit³. Acest lucru este agravat de comparațiile dintre măsurile pandemice și politicile care au condus la genocidul populației evreiești⁴, care minimizează și banalizează experiențele victimelor Holocaustului și ale supraviețuitorilor acestuia⁵.

Deși discursul de incitare la ură și violența sunt ușor de identificat, ignoranța și indiferența larg răspândite în societatea noastră permit ca antisemitismul să se dezvolte și chiar să crească, dacă nu se face nimic în privința lui. Avem cu toții responsabilitatea de a-i informa și a-i educa în permanență atât pe cei tineri, cât și pe cei în vârstă. Acest lucru este cu atât mai valabil cu cât generațiile care au trăit Holocaustul aproape au dispărut, ceea ce face și mai dificilă transmiterea către generațiile viitoare a experienței directe și a lecțiilor esențiale.

Viața evreilor în UE în secolul XXI

Înainte de cel de Al Doilea Război Mondial, aproximativ 9,5 milioane de evrei trăiau în Europa. Șase milioane de evrei au fost uciși în mod sistematic de naziști și de colaboratorii acestora în cadrul Holocaustului. În prezent, se estimează că populația evreiască din UE este de până la 1,5 milioane de persoane⁶.

În prezent, viața evreiască în întreaga Europă este din nou înfloritoare. În ultimele decenii, multe țări europene au cunoscut o revigorare a vieții și culturii evreiești. Identitatea evreiască a fost consolidată și face parte integrantă din societatea europeană. Cu toate acestea, din cauza numărului tot mai mare de atacuri antisemite⁷, a crescut, de asemenea, teama în rândul comunităților evreiești⁸ și au fost necesare măsuri suplimentare de securitate pentru locurile având legătură cu comunitatea evreiască.

³ [Coronavirus and the plague of antisemitism](#) (Coronavirusul și boala antisemitismului), Community Security Trust, 2021.

⁴ De exemplu, purtând o stea a lui David de culoare galbenă, cu cuvântul „nevaccinat” scris cu litere care seamănă cu alfabetul ebraic.

⁵ [The rise of antisemitism online during the pandemic - A study of French and German content \(Creșterea antisemitismului online în timpul pandemiei - studiu privind conținutul francez și german\)](#), iunie 2021.

⁶ Dimensiunea comunităților evreiești din statele membre variază foarte mult. Aproximativ o jumătate de milion de evrei trăiesc în Franța, în timp ce comunitățile cele mai mici numără doar câteva mii sau uneori chiar câteva sute de membri, adesea tot ca o consecință a Holocaustului.

[Jews in Europe at the turn of the Millennium. Population trends and estimates \(Evreii în Europa la începutul mileniului. Tendințe demografice și estimări\)](#) de Sergio DellaPergola și Daniel Staetsky, JPR European Jewish Demography Unit, octombrie 2020.

⁷ [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#) (Antisemitismul: Prezentare generală a incidentelor antisemite înregistrate în Uniunea Europeană în perioada 2009-2019), realizată de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA).

⁸ În 2013, 33 % dintre respondenți și-au exprimat îngrijorarea că ar putea fi atacați fizic. În 2018, acest procent a crescut la 40 %. „Discrimination and hate crime against Jews in EU Member States: experiences and perceptions of antisemitism” (Discriminarea și infracțiunile motivate de ură împotriva evreilor în statele membre

În ultimii ani, populația evreiască din UE a scăzut, în mare parte din cauza migrației către locuri din afara UE⁹. Acest lucru este legat de mai mulți factori¹⁰, în special de preocupările legate de securitate, precum și de percepția privind lipsa de hotărâre a unor guverne de a aborda antisemitismul¹¹ și politizarea dezbaterilor publice privind obiceiurile și tradițiile evreiești.

Intensificarea luptei împotriva antisemitismului

În ultimii 20 de ani, antisemitismul a fost abordat în cadrul activității Uniunii Europene de combatere a rasismului¹². Având în vedere creșterea semnificativă a antisemitismului, eforturile de abordare a acestuia s-au accelerat în ultimii ani, iar lupta împotriva antisemitismului a fost adusă în prim-planul agendei politice a UE. În 2015, Comisia Europeană a numit primul coordonator pentru combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești. În iunie 2017, Parlamentul European a adoptat o rezoluție privind combaterea antisemitismului¹³, iar în decembrie 2018, Consiliul a adoptat o declarație privind combaterea antisemitismului¹⁴. Pentru a sprijini punerea în aplicare a declarației, Comisia a instituit un grup de lucru ad-hoc privind combaterea antisemitismului¹⁵, care reunește statele membre și comunitățile evreiești. În decembrie 2019, lupta împotriva antisemitismului a devenit parte a portofoliului vicepreședintelui Comisiei pentru promovarea modului nostru de viață european, semnalând intenția de a o aborda ca o prioritate transversală. În decembrie 2020, Consiliul a adoptat o nouă declarație axată pe integrarea luptei împotriva antisemitismului în toate domeniile de politică¹⁶. Aceasta a fost consolidată prin adoptarea unei serii de strategii care promovează un pachet al Uniunii privind egalitatea printr-o perspectivă intersecțională¹⁷.

Persistența și creșterea antisemitismului necesită un răspuns mai puternic la nivelul UE. Prin prezenta strategie, prima de acest tip, Comisia este hotărâtă să intensifice în mod semnificativ lupta împotriva antisemitismului și să contribuie la crearea unei societăți favorabile incluziunii, bazate pe egalitate și respect, pentru a asigura o perspectivă bună asupra viitorului evreilor în Europa.

Prezenta strategie se bazează pe o amplă consultare¹⁸ a părților interesate relevante. Comisia invită instituțiile UE, statele membre, organizațiile internaționale și toți actorii societății civile și cetățenii să **își ia angajamentul pentru un viitor lipsit de antisemitism în UE și în**

ale UE: experiențe și percepții privind antisemitismul), 2013 ([Primul sondaj FRA 2013](#)); ([Al doilea sondaj FRA 2018](#)).

⁹ [Are Jews leaving Europe?](#) (Părăsesc evreii Europa?), de Daniel Staetski, JPR Report, ianuarie 2017.

¹⁰ [International Migration of Jews \(Migrația internațională a evreilor\)](#) de Sergio DellaPergola, 2007.

¹¹ 70 % dintre respondenții la [al doilea sondaj FRA 2018](#) consideră că guvernul din țara lor nu combate antisemitismul în mod eficace.

¹² În urma adoptării, în 2000, a directivelor privind egalitatea rasială și egalitatea în ceea ce privește încadrarea în muncă, președintele Comisiei, Prodi, a convocat în 2004 o conferință specială la nivel înalt intitulată „Europa împotriva antisemitismului pentru o Uniune a diversității”. În același an, Observatorul European al Fenomenelor Rasiste și Xenofobe (EUMC) a elaborat o definiție de lucru a antisemitismului care a constituit ulterior baza pentru definiția de lucru a antisemitismului a Alianței Internaționale pentru Comemorarea Holocaustului (*International Holocaust Remembrance Alliance - IHRA*).

¹³ [Rezoluția Parlamentului European din 1 iunie 2017 referitoare la combaterea antisemitismului](#).

¹⁴ [Declarația Consiliului privind combaterea antisemitismului](#), 6 decembrie 2018.

¹⁵ [Activitatea Comisiei Europene privind combaterea antisemitismului](#).

¹⁶ [Declarația Consiliului privind integrarea luptei împotriva antisemitismului în toate domeniile de politică](#), 2 decembrie 2020.

¹⁷ Începând cu 2020: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului (2020-2025), Cadrul strategic pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor (2020-2030), Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ (2020-2025) și Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap (2021-2030). În plus, Comisia Europeană a instituit un grup operativ privind egalitatea și a numit un coordonator pentru combaterea rasismului.

¹⁸ Prezenta strategie se bazează pe o [amplă consultare](#) care a inclus autorități naționale și regionale, comunități și organizații evreiești, experți și cercetători independenți, FRA, organizații internaționale și alte părți interesate (a se vedea raportul de sinteză [aici](#)).

afara acesteia. Comisia se va angaja într-un dialog periodic cu Parlamentul European și cu parlamentele naționale ale statelor membre pentru a încuraja reînnoirea acțiunilor de combatere a antisemitismului și de susținere a vieții evreiești. Cu respectarea deplină a competențelor naționale, prezenta strategie stabilește cadrul de politică pentru Comisie pentru perioada 2021-2030 și urmărește să sprijine și să încurajeze cooperarea dintre statele membre și toate părțile interesate.

În mod esențial, prezenta strategie urmărește să depășească simpla reacție la antisemitism și să intensifice acțiunile de prevenire și combatere activă a acestuia în toate formele sale, precum și să garanteze că viața evreiască continuă să prospere într-o Uniune Europeană favorabilă incluziunii și diversă. Strategia cuprinde trei piloni:

1 - Prevenirea și combaterea tuturor formelor de antisemitism

2 - Protejarea și susținerea vieții evreiești în UE

3 - Educație, cercetare și comemorarea Holocaustului.

Prezenta strategie urmărește, de asemenea, să plaseze UE cu fermitate în fruntea **luptei globale împotriva antisemitismului**, completând măsurile din cadrul UE cu eforturi internaționale în cadrul tuturor celor trei piloni.

Toate formele de ură subminează valoarea unei persoane și sunt incompatibile cu ceea ce reprezintă UE. Prezenta strategie face parte din eforturile Comisiei de combatere a tuturor formelor de ură, discriminare și rasism. Acesta completează Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025, întrucât rasismul se poate combina, de asemenea, cu discriminarea și ura din alte motive, inclusiv religie sau credință. Acest lucru trebuie luat în considerare printr-o abordare intersecțională¹⁹ pentru a deschide cu adevărat calea către o UE lipsită de antisemitism și pentru a susține viața evreiască în toată diversitatea sa și a realiza îmbunătățiri concrete pentru evrei și pentru viitorul acestora în Europa. În anumite cazuri, această strategie va ține cont, de asemenea, de similitudinile dintre experiențele discriminării ale evreilor și cele ale altor minorități etnice sau religioase.

¹⁹ A se vedea, de exemplu, Graham, D. și Boyd, J., „[Understanding more about antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of European Jews vary by gender, age and religiosity?](#)” (O mai bună înțelegere a infracțiunilor antisemite motivate de ură: există variații ale experiențelor, percepțiilor și comportamentelor evreilor europeni în funcție de gen, vârstă și religiozitate?) - Institute for Jewish Policy Research, 2017.

I. PREVENIREA ȘI COMBATEREA TUTUROR FORMELOR DE ANTISEMITISM

„Să nu uităm un lucru: ceea ce chinuie victima cel mai mult nu este cruzimea opresorului, ci tăcerea martorilor.”

— Elie Wiesel

Antisemitismul contemporan poate fi găsit în grupuri radicale și marginale care îmbrățișează extremismul de dreapta, de stânga sau islamist, se poate ascunde în spatele anti-sionismului, dar se poate găsi și în centrul societății²⁰. Discursul și comportamentul antisemite pot fi deschise sau voalate, conștiente sau neconștientizate. Antisemitismul poate lua forma unor acte ilegale, care sunt pasibile de pedeapsă în temeiul legislației UE și al legislației naționale. Manifestările antisemite ar putea include antisemitismul legat de Israel²¹, cea mai răspândită formă de antisemitism întâlnită online de evreii din Europa în prezent²². Deși nu sunt neapărat ilegale, miturile antisemite de lungă durată privind conspirația și dezinformarea sunt dăunătoare. Acestea perpetuează prejudecăți și stereotipuri și pot duce la discriminare, marginalizare, radicalizare și infracțiuni motivate de ură.

Din 2017, Comisia utilizează definiția de lucru fără caracter juridic obligatoriu a antisemitismului a Alianței Internaționale pentru Comemorarea Holocaustului (definiția IHRA)²³ ca instrument de orientare practică și ca bază pentru activitatea sa de combatere a antisemitismului²⁴. Definiția IHRA este criteriul de referință pentru promovarea unei abordări axate pe victime și bazate pe drepturi²⁵. În ianuarie 2021, Comisia, în cooperare cu IHRA, a publicat *„Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism”* (Manualul pentru utilizarea practică a definiției de lucru a antisemitismului a IHRA)²⁶, care oferă o imagine de ansamblu a bunelor practici din întreaga Europă privind utilizarea definiției de către organizațiile internaționale, administrațiile naționale, societatea civilă și comunitățile evreiești²⁷.

²⁰ Pentru mai multe informații privind autorii actelor de antisemitism, a se vedea [Al doilea sondaj FRA 2018](#).

²¹ Terminologia utilizată de multe părți interesate, în conformitate cu definiția IHRA, referindu-se, de exemplu la acuzarea cetățenilor evrei că sunt mai fideli Israelului sau presupuselor priorități ale evreilor la nivel mondial, decât intereselor propriilor națiuni; afirmații potrivit cărora existența statului Israel este rezultatul unui demers rasist; atribuirea colectivă către evrei a responsabilității pentru acțiuni ale statului Israel.

²² 79 % dintre evreii europeni se simt acuzați de o acțiune a statului Israel. 69 % afirmă că conflictul arabo-israelian le afectează sentimentul de siguranță ([Al doilea sondaj FRA 2018](#)).

²³ Potrivit definiției: *Antisemitismul reprezintă o anumită percepție referitoare la evrei, care poate fi exprimată ca ură împotriva evreilor. Manifestările retorice și fizice ale antisemitismului sunt îndreptate împotriva evreilor sau neevreilor și/sau a proprietăților acestora și împotriva instituțiilor comunităților evreiești și lăcașurilor lor de cult.* [Definiția IHRA](#) include o serie de exemple ilustrative.

²⁴ Definiția IHRA a fost aprobată prin [declarațiile Consiliului din 2018 și 2020](#) și prin [Rezoluția Parlamentului European](#) din 1 iunie 2017. Aceasta este utilizată pentru educație, formare și demascarea antisemitismului și nu are niciun impact asupra definițiilor juridice naționale sau ale UE care stabilesc în ce măsură un comportament sau un discurs ar constitui discriminare ilegală, discurs de incitare la ură, motivație pârținitoare pentru infracțiuni motivate de ură sau manifestări ilegale de antisemitism.

²⁵ Recent au fost elaborate și alte definiții ale antisemitismului, cum ar fi documentul Nexus (2020) și Declarația de la Ierusalim privind antisemitismul (2021).

²⁶ [Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism \(Manualul pentru utilizarea practică a definiției de lucru a antisemitismului a IHRA\)](#).

²⁷ [Recomandările generale de politică privind prevenirea și combaterea antisemitismului](#) publicate de Comisia împotriva Rasismului a Consiliului Europei (ECRI) la 14 septembrie 2021 pot servi, de asemenea, ca referință utilă.

1.1. Combaterea antisemitismului în toate domeniile de politică și mobilizarea fondurilor UE

Combaterea antisemitismului este o provocare complexă. Manifestările sale multidimensionale și prevalența sa în întregul spectru social și politic necesită un răspuns cuprinzător, de la un cadru juridic solid care să fie aplicat în mod corespunzător, la aspecte legate de securitate, până la politici de educație și incluziune, pentru a menționa doar câteva.

Prin urmare, Comisia va lua în considerare în mod sistematic combaterea antisemitismului atunci când elaborează politici, legislație și programe de finanțare și invită alte instituții ale UE să coopereze în vederea consolidării instrumentelor și practicilor de integrare. În plus, statele membre s-au angajat deja să prevină și să combată toate formele de antisemitism prin noi strategii naționale sau prin măsuri în cadrul strategiilor naționale și/sau al planurilor de acțiune existente privind prevenirea rasismului, a xenofobiei, a radicalizării și a extremismului violent²⁸. Pentru a avea un impact, aceste strategii trebuie să includă acțiuni specifice și să fie sprijinite cu finanțare adecvată. Adoptarea definiției IHRA²⁹ și numirea de trimiși sau coordonatori speciali de către toate statele membre sunt, de asemenea, etape necesare pentru o acțiune eficientă la nivel național.

O implicare sporită a organizațiilor societății civile și a comunităților evreiești este esențială pentru succesul strategiei. Comisia își propune să consolideze cooperarea activă cu acestea și să ofere sprijin financiar pentru inițiative în toate domeniile care fac obiectul strategiei.

Acțiunile specifice vor fi urmărite printr-o gamă largă de programe de finanțare ale UE³⁰, în special prin programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CERV)³¹, care, cu un buget de **1,55 miliarde EUR, este cel mai mare program UE de finanțare pentru promovarea drepturilor fundamentale**. În plus, acțiuni relevante vor fi sprijinite prin intermediul programelor UE, cum ar fi programul „Justiție”, Orizont Europa, Europa creativă, Erasmus+, Fondul pentru securitate internă, fondurile politicii de coeziune, Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDI) și Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). De asemenea, prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic, Comisia poate finanța reforme structurale în statele membre, inclusiv la nivel multinațional, pentru a consolida cooperarea și a valorifica cele mai bune practici în lupta împotriva discriminării și a antisemitismului.

Acțiunile întreprinse de toate statele membre pentru execuția fondurilor UE trebuie să respecte pe deplin principiul nediscriminării. În particular, Carta drepturilor fundamentale a UE, care interzice orice discriminare bazată, printre altele, pe originea rasială sau etnică, pe religie sau convingeri, trebuie respectată pe tot parcursul pregătirii, punerii în aplicare, monitorizării, raportării și evaluării programelor. În cazul încălcării normelor UE de combatere a discriminării, inclusiv a discriminării evreilor pe motive de religie sau origine etnică, finanțarea poate fi suspendată. Comisia și statele membre monitorizează respectarea acestor norme pentru toate programele finanțate de UE.

Pentru a sprijini punerea în aplicare a prezentei strategii și pentru a contribui la coordonarea eforturilor statelor membre, Comisia va oficializa **Grupul de lucru ad-hoc privind**

²⁸ [Declarația Consiliului privind integrarea luptei împotriva antisemitismului în toate domeniile de politică](#), 2 decembrie 2020.

²⁹ [Statele membre ale UE care au adoptat sau au aprobat deja definiția IHRA](#): Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Cehia, Germania, Grecia, Spania, Franța, Ungaria, Italia, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, România, Suedia, Slovacia și Slovenia.

³⁰ În actualul cadru financiar multianual 2021-2027.

³¹ [C\(2021\) 2699 final](#); [Programul CERV](#).

combaterea antisemitismului ca structură permanentă care reunește statele membre, reprezentanți ai comunităților evreiești și alte părți interesate.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) va sprijini, de asemenea, UE și statele membre cu dovezi, asistență și expertiză în monitorizarea punerii în aplicare a prezentei strategii și a strategiilor naționale sau a planurilor de acțiune privind combaterea antisemitismului.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va organiza un **forum anual al societății civile privind combaterea antisemitismului**, care să reunească reprezentanți ai Comisiei și ai comunităților evreiești, ai societății civile și alte părți interesate pentru a crea legături și pentru a maximiza efectul acțiunilor comune și al finanțării UE;
- va sprijini eforturile statelor membre de **elaborare și punere în aplicare a strategiilor naționale** de combatere a antisemitismului sau a discriminării, prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic³², și le va evalua până în 2023.

Statele membre sunt încurajate:

- **să elaboreze strategii naționale** până la sfârșitul anului 2022 privind combaterea antisemitismului sau să includă măsuri în planurile lor naționale împotriva rasismului și să asigure o **finanțare suficientă** pentru punerea în aplicare a acestora;
- **să adopte și să utilizeze definiția IHRA a antisemitismului** și să încurajeze autoritățile locale, regiunile, orașele și alte instituții și organizații să facă același lucru;
- **să numească trimiși/coordonatori speciali** pentru combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești.

1.2. Combaterea discursurilor antisemite de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură

Evreii sunt ținta principală a infracțiunilor comise pe baza unei prejudecăți antisemite³³. Cu toate acestea, manifestările retorice și fizice ale antisemitismului pot fi îndreptate și către persoane care nu sunt evrei³⁴.

71 % dintre evreii care poartă sau afișează uneori articole care i-ar putea identifica ca evrei evită cel puțin ocazional să facă acest lucru³⁵.

³² [Regulamentul \(UE\) 2021/240](#).

³³ Documentul [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#) (Antisemitismul: Prezentare generală a incidentelor antisemite înregistrate în Uniunea Europeană în perioada 2009-2019) arată că statele membre înregistrează anual mii de incidente înregistrate oficial, la fel ca organizațiile societății civile care își desfășoară activitatea în acest domeniu.

³⁴ În conformitate cu [definiția antisemitismului a IHRA](#).

³⁵ [Al doilea sondaj FRA din 2018](#).

44 % dintre tinerii evrei europeni au fost victime ale hărțuirii antisemite³⁶.

Decizia-cadru a UE privind combaterea rasismului și a xenofobiei prin intermediul dreptului penal³⁷ prevede un cadru juridic solid pentru combaterea infracțiunilor antisemite motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură, inclusiv a apologiei publice, a negării sau a minimizării voite a Holocaustului într-un mod care ar putea incita la violență sau la ură. Transpunerea sa integrală și corectă reprezintă o prioritate pentru Comisie³⁸. Autoritățile de aplicare a legii și sistemul judiciar joacă un rol esențial în punerea în aplicare eficace a legislației privind discursurile de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură (inclusiv decizia-cadru) și în garantarea drepturilor victimelor. Pentru a consolida în continuare cadrul juridic, în 2021 Comisia va introduce o inițiativă de extindere a listei „infracțiunilor UE” pentru a include infracțiunile motivate de ură și discursurile de incitare la ură³⁹.

Comisia sprijină statele membre prin intermediul **Grupului la nivel înalt pentru combaterea rasismului și a xenofobiei și a altor forme de intoleranță**⁴⁰ și cooperează cu Agenția UE pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), FRA⁴¹, Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), statele membre și organizațiile societății civile pentru a **dezvolta formarea și consolidarea capacităților** autorităților de aplicare a legii și ale sistemului judiciar, pentru a îmbunătăți înregistrarea infracțiunilor motivate de ură și colectarea datelor, precum și pentru a încuraja victimele să raporteze infracțiunile motivate de ură și pentru a consolida cooperarea dintre autoritățile de aplicare a legii și comunitățile evreiești.

Strategia UE privind drepturile victimelor (2020-2025)⁴² urmărește să garanteze că victimele infracțiunilor, inclusiv ale infracțiunilor antisemite motivate de ură, se pot baza pe deplin pe drepturile lor și pot fi protejate împotriva victimizării secundare⁴³. **Structurile de sprijin pentru victimele incidentelor antisemite din întreaga Europă sunt adesea inadecvate.** Statele membre sunt încurajate să instituie servicii de sprijin de specialitate integrate și specifice pentru victimele cele mai vulnerabile, inclusiv pentru victimele infracțiunilor antisemite motivate de ură. Acestea ar trebui, de asemenea, să asigure formare specifică privind nediscriminarea pentru serviciile de poliție și alte persoane care intră în contact cu victimele infracțiunilor antisemite motivate de ură.

³⁶ [Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism \(Europenii evrei tineri: percepții și experiențe ale antisemitismului\)](#), FRA, 2019.

³⁷ [Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008.](#)

³⁸ Începând din octombrie 2020, Comisia a lansat mai multe proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru a asigura transpunerea integrală și corectă a deciziei-cadru de către statele membre.

³⁹ La articolul 83 din TFUE.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025/en>.

⁴¹ [Encouraging hate crime reporting - The role of law enforcement and other authorities \(Încurajarea raportării infracțiunilor motivate de ură – Rolul autorităților de aplicare a legii și al altor autorități\)](#), FRA, 2021.

⁴² [COM\(2020\) 258 final.](#)

⁴³ Victimizarea secundară se referă la consecințele negative pe care le poate avea pentru victime participarea lor la procedurile penale, inclusiv faptul că s-ar afla în prezența autorilor infracțiunilor respective, a autorităților judiciare și/sau a publicului larg.

Comisia va continua să monitorizeze punerea în aplicare a **Directivei privind drepturile victimelor**⁴⁴, care garantează că toate victimele infracțiunilor au drepturi, inclusiv la acces la servicii de sprijin specializate și măsuri de protecție care corespund nevoilor lor individuale și vulnerabilității lor. Prin **strategia europeană în materie de formare judiciară pentru perioada 2021-2024**⁴⁵, Comisia sprijină formarea profesioniștilor din domeniul justiției pentru asigurarea faptului că legislația UE este aplicată corect, iar profesioniștii dispun de competențele necesare. De asemenea, Comisia va sprijini **dezvoltarea de cursuri de formare, precum și de materiale privind antisemitismul** și le va pune la dispoziție pe „Platforma europeană de formare”⁴⁶ a portalului european e-justiție. Prin **Strategia UE privind drepturile copilului**⁴⁷, Comisia urmărește să integreze drepturile copiilor în politicile UE, pentru a proteja mai bine copiii care sunt victime ale discriminării, inclusiv pe motive de religie sau convingeri.

Datele fiabile și comparabile privind incidentele antisemite sunt esențiale pentru a evalua răspândirea antisemitismului în Europa și pentru a o combate în mod eficace⁴⁸. Înregistrarea incidentelor raportate este adesea inconsecventă, deoarece statele membre utilizează metodologii diferite și, prin urmare, datele nu pot fi comparate. În cadrul Grupului la nivel înalt pentru combaterea rasismului și a xenofobiei, **FRA va ajuta statele membre să își îmbunătățească și să își alinieze metodologiile** de înregistrare și colectare a datelor privind infracțiunile motivate de ură, inclusiv privind antisemitismul.

Subraportarea reprezintă o provocare: 79 % dintre evreii intervievați nu au raportat niciunei organizații cel mai grav incident antisemit suferit⁴⁹. În acest sens, statele membre ar trebui să faciliteze raportarea incidentelor pentru victimele infracțiunilor antisemite motivate de ură și ale discursului de incitare la ură, oferind o varietate de canale, astfel încât să crească nivelul de raportare și să îmbunătățească înregistrarea unor astfel de incidente.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va sprijini organizațiile și proiectele de combatere și **înregistrare a discursurilor antisemite de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură** prin intermediul programului CERV;
- va acorda asistență statelor membre pentru a se asigura că **serviciile de sprijin integrate și specifice sunt** disponibile și accesibile victimelor infracțiunilor antisemite motivate de ură, inclusiv prin finanțare din partea UE;
- va consolida sprijinul acordat **programelor de formare și activităților de consolidare a capacităților privind combaterea antisemitismului pentru profesioniștii din domeniul justiției și al asigurării respectării legii**, inclusiv prin Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN) și Agenția UE pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL).

Statele membre sunt încurajate:

- să finalizeze rapid **transpunerea și punerea în aplicare a Deciziei-cadru** privind

⁴⁴ [Directiva 2012/29/UE](#).

⁴⁵ [COM\(2020\) 713 final](#).

⁴⁶ [Platforma europeană de formare \(ETP\)](#).

⁴⁷ [COM\(2021\) 142 final](#).

⁴⁸ [Germania](#) și [Regatul Unit](#) finanțează ONG-uri care înregistrează incidente antisemite utilizând metodologia convenită cu poliția. Aceste ONG-uri sunt legate de structurile comunității evreiești și contribuie la statisticile oficiale ale poliției.

⁴⁹ [Al doilea sondaj FRA 2018](#).

combaterea rasismului și a xenofobiei și să urmărească penal discursurile antisemite de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură, în conformitate cu legislația UE și cu legislația națională;

- să se coordoneze îndeaproape cu EJTN și CEPOL și să coopereze cu organizațiile societății civile în ceea ce privește **activitățile de formare** pentru combaterea antisemitismului.

1.3. Combaterea antisemitismului online

Antisemitismul este larg răspândit în mediul online⁵⁰ și poate duce la radicalizare și la atacuri fizice. Discursul antisemit – atât online, cât și offline – care incită la violență și ură este incriminat în temeiul Deciziei-cadru privind combaterea rasismului și a xenofobiei. Deși nu sunt neapărat ilegale, stereotipurile antisemite, miturile conspiraționiste și dezinformarea sunt dăunătoare. De la începutul pandemiei de COVID-19, antisemitismul pe internet a crescut brusc⁵¹. Pentru a aborda această problemă în mod eficace, sunt necesare mai multe informații cu privire la modul în care conținutul antisemit călătorește online și la mediul și motivația celor care partajează un astfel de conținut. Trebuie găsite, de asemenea, metode noi și inovatoare de abordare a discriminării și a urii cibernetice antisemite.

Simboluri, obiecte de colecție și literatură nazistă, precum și variațiuni contemporane ale acestora sunt ușor accesibile online. Expunerea și vânzarea unor astfel de produse pot reprezenta discurs de incitare la ură în temeiul legislației naționale de punere în aplicare a deciziei-cadru atunci când incită public la ură și violență. Cu toate acestea, chiar dacă nu se întâmplă acest lucru, această disponibilitate online poate perpetua ideologia nazistă și poate stimula o subcultură antisemită. Dialogul cu industria și companiile IT trebuie consolidat, pe baza experienței Codului de conduită privind combaterea discursului ilegal de incitare la ură din mediul online, pentru a asigura cooperarea acestora în evitarea expunerii și/sau a vânzării unor astfel de articole.

Directiva serviciilor mass-media audiovizuale⁵² prevede că statele membre trebuie să se asigure că furnizorii de platforme de partajare a materialelor video iau măsurile corespunzătoare pentru a proteja publicul larg de conținutul audiovizual și de comunicările comerciale care conțin incitare la violență sau la ură, inclusiv de conținuturi antisemite. Propunerea de **act legislativ privind serviciile digitale**⁵³ stabilește obligații clare și armonizate privind diligența necesară pentru platformele online, inclusiv proceduri de notificare și de acțiune pentru conținutul și produsele ilegale, permițând utilizatorilor să raporteze discursul de incitare la ură într-un mod simplu și eficace. În plus, în ceea ce privește platformele online foarte mari, propunerea se axează pe abordarea lacunelor rămase care permit comportamente ilegale și dăunătoare online, în special împotriva grupurilor vulnerabile.

Codul de conduită privind combaterea discursului ilegal de incitare la ură în mediul online⁵⁴ este o colaborare voluntară între Comisie și companiile IT pentru a împiedica răspândirea discursurilor ilegale de incitare la ură, inclusiv a discursurilor antisemite de

⁵⁰ 89 % dintre evreii europeni intervievați consideră că antisemitismul este cea mai mare problemă online, 80 % spunând că afirmațiile antisemite reprezintă limbajul cel mai toxic pe care l-au întâlnit. ([Al doilea sondaj FRA din 2018](#)). Evreii reprezintă o țintă principală a limbajului toxic online (variind între 6,3 % și 27,9 % din cazuri, în funcție de platformă). Studiul [Heroes and scapegoats](#) (Eroi și țapi ispășitori), 2021.

⁵¹ Studiul intitulat [The rise of antisemitism online during the pandemic](#) (Creșterea antisemitismului online în timpul pandemiei) a constatat o creștere de șapte ori a postărilor antisemite pe conturile de limbă franceză și o creștere de peste 13 ori pe cele de limbă germană în timpul pandemiei.

⁵² [Directiva 2010/13/UE](#).

⁵³ [COM\(2020\) 825 final](#).

⁵⁴ [Codul de conduită privind combaterea discursului ilegal de incitare la ură din mediul online](#).

incitare la ură. Pentru a facilita acțiunile integrate ale statelor membre ale UE care vizează grupuri și persoane care răspândesc conținut online de incitare la ură și cu caracter terorist, Europol coordonează zile de acțiune la nivel european care vizează discursurile rasiste și xenofobe de incitare la ură din mediul online⁵⁵ și conținutul online cu caracter terorist și extremist violent, inclusiv conținutul antisemit.

În cadrul **Planului de acțiune împotriva dezinformării**⁵⁶ și al **Planului de acțiune pentru democrația europeană**⁵⁷, Comisia și SEAE vor continua să acorde o atenție specială analizării campaniilor de dezinformare, a discursurilor de incitare la ură, a incitării la violență și a retoricii extremiste și răspunsului la acestea, inclusiv prin intermediul grupului operativ East StratCom al SEAE. În plus, **Codul de bune practici privind dezinformarea**⁵⁸ este în curs de consolidare⁵⁹, contribuind, de asemenea, la o mai bună combatere a antisemitismului online. Organizațiile societății civile colaborează îndeaproape cu Comisia și cu platformele online pentru a aplica Codul de conduită și Codul de bune practici.

Noile tehnologii oferă noi oportunități de îmbunătățire a vieții oamenilor, dar pot, de asemenea, să exacerbeze discriminarea și să amplifice conținutul dăunător online, inclusiv conținutul antisemit. **Legea privind inteligența artificială (IA)**⁶⁰ are scopul de a împiedica sistemele de IA cu grad ridicat de risc să răspândească discriminarea și prejudecățile, inclusiv ura antisemită. Algoritmii de IA pot fi utilizați, de asemenea, pentru a consolida mesajele pozitive și contradiscursurile prin reunirea experților pentru a combate antisemitismul, miturile conspiraționiste și negarea sau denaturarea Holocaustului în mediul online.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va consolida lupta împotriva antisemitismului online prin sprijinirea creării unei **rețele la nivel european de notificatori de încredere și de organizații evreiești**, în conformitate cu Codul de conduită; de asemenea, va sprijini Observatorul european al mass-mediei digitale și centrele sale naționale pentru a **spori capacitatea verficatorilor faptelor** în materie de dezinformare și va colabora cu organizații independente pentru a dezvolta **contradiscursuri**, inclusiv în limbi din afara UE;
- va organiza unui **hackathon** pentru a facilita schimburile între experți în vederea dezvoltării unor noi modalități inovatoare de combatere a antisemitismului în mediul online și digital;
- va coopera cu industria și cu companiile IT pentru a **preveni expunerea și vânzarea ilegală a simbolurilor, a obiectelor de colecție și a literaturii naziste** online;
- va efectua o **analiză cuprinzătoare a datelor** pentru a înțelege mai bine răspândirea antisemitismului online și modul în care acesta se deplasează și se extinde.
- va aborda problema discursului de incitare la ură antisemită în cadrul viitoarei variante actualizate a strategiei **Un internet mai bun pentru copii**.

Statele membre sunt încurajate:

- **să sprijine, inclusiv din punct de vedere financiar, organizațiile societății civile** în combaterea discursurilor antisemite de incitare la ură, a dezinformării și a miturilor

⁵⁵ [Stopping Hate Speech Online: Europol Coordinates First Europe-Wide Action Day](#) (Oprirea discursului online de incitare la ură: Europol coordonează prima zi de acțiune la nivel european), 5 noiembrie 2020.

⁵⁶ [JOIN\(2018\) 36 final.](#)

⁵⁷ [COM\(2020\) 790 final.](#)

⁵⁸ [Codul de bune practici privind dezinformarea.](#)

⁵⁹ [COM\(2021\) 262 final.](#)

⁶⁰ [COM\(2021\) 206 final.](#)

conspiraționiste online, în limbile relevante;

- **să consolideze capacitatea** autorităților naționale de aplicare a legii și a autorităților judiciare de a urmări penal discursurile online de incitare la ură.

1.4. Combaterea discriminării antisemite

Evreii riscă să se confrunte cu discriminarea, în special atunci când pot fi identificați ca fiind evrei, și anume atunci când poartă *kippah* sau un colier cu steaua lui David sau atunci când vorbesc deschis despre identitatea lor evreiască. Aceștia pot fi expuși riscului de discriminare atunci când candidează pentru un loc de muncă sau la locul de muncă și în alte domenii, cum ar fi educația, sănătatea sau locuințele. Legislația UE interzice discriminarea pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, inclusiv antisemitismul. În special, **Directiva privind egalitatea rasială**⁶¹ oferă protecție evreilor împotriva discriminării (inclusiv a hărțuirii) bazate pe „rasă sau origine etnică” în anumite domenii ale vieții⁶², iar **Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă**⁶³ oferă protecție evreilor împotriva discriminării sau hărțuirii pe motive de religie sau convingeri în domeniul ocupării forței de muncă.

Organismele naționale de promovare a egalității promovează, analizează, monitorizează și sprijină egalitatea de tratament. Până în 2022, Comisia va propune noi acte legislative pentru a consolida rolul acestora. Cartele diversității încurajează organizațiile să elaboreze și să pună în aplicare politici privind diversitatea și incluziunea la locul de muncă. Platforma UE a cartelor diversității a fost creată pentru a permite cartelor existente să facă schimb de experiență și de bune practici⁶⁴. De asemenea, acestea ar trebui să abordeze în mod sistematic provocările specifice legate de identificarea și combaterea antisemitismului la locul de muncă.

Datele privind egalitatea referitoare la evrei sunt relativ limitate din cauza caracterului sensibil al colectării de date pe baza originii rasiale sau etnice, a religiei sau a convingerilor, precum și din cauza faptului că evreii europeni reprezintă un grup destul de mic, ceea ce conduce la o disponibilitate mai redusă a datelor agregate din anchete mai ample. Grupul la nivel înalt al UE pentru nediscriminare, egalitate și diversitate, prin intermediul unui subgrup dedicat, sprijină statele membre în colectarea de date pentru a contribui la analiza situației egalității, cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale⁶⁵. În plus, Comisia va întreprinde o serie de acțiuni pentru a combate stereotipurile rasiale și etnice împreună cu mass-media, cu societatea civilă și cu reprezentanții persoanelor cu origine rasială sau etnică minoritară și va lansa o acțiune pentru a asigura o abordare coerentă în materie de colectare a datelor privind egalitatea, în special în ceea ce privește datele defalcate în funcție de origine rasială sau etnică⁶⁶.

⁶¹ [Directiva 2000/43/CE.](#)

⁶² Ocuparea forței de muncă și formarea profesională, protecția socială, inclusiv securitatea socială, avantajele sociale, educația, precum și accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora, inclusiv locuințe.

⁶³ [Directiva 2000/78/CE.](#)

⁶⁴ [Platforma UE a cartelor diversității.](#)

⁶⁵ [Subgrupul pentru date privind egalitatea, FRA, 2019.](#)

⁶⁶ [Planul de acțiune de combatere a rasismului, COM\(565\) final.](#)

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va propune **standarde obligatorii pentru organismele naționale de promovare a egalității** până în 2022 și va coopera cu **Equinet⁶⁷** și cu **organismele de promovare a egalității** pentru a spori cunoștințele acestora cu privire la antisemitism;
- va sprijini statele membre în **conceperea și punerea în aplicare a reformelor** care vizează combaterea discriminării în școli în general – și a antisemitismului în special – în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic, inclusiv la nivel multinațional, pentru a facilita o cooperare mai puternică și a valorifica cele mai bune practici;
- va include datele privind antisemitismul și evreii din UE în **colectarea și utilizarea datelor privind egalitatea** pe criterii de origine rasială sau etnică și religie sau convingeri.

Statele membre sunt încurajate:

- să asigure faptul că **organismele naționale de promovare a egalității dispun de dotări adecvate** pentru a se asigura că incidentele de discriminare antisemită sunt abordate și raportate în mod corespunzător;
- **să combată discriminarea antisemită** în toate domeniile, inclusiv educația și formarea, ocuparea forței de muncă, sănătatea și locuințele prin acțiuni specifice, cum ar fi formarea și sensibilizarea.

1.5. Comisia Europeană conduce prin puterea exemplului

Ca parte a propriei strategii privind resursele umane, Comisia va continua să depună eforturi pentru un **mediu de lucru favorabil incluziunii și divers⁶⁸**, **fără antisemitism**, prin politici privind diversitatea și egalitatea care să prevină hărțuirea, discriminarea și orice formă de rasism. În special, aceasta va continua sensibilizarea personalului său cu privire la antisemitism și la modalitățile de combatere a acestuia și va spori gradul de înțelegere a vieții și culturii evreiești, inclusiv ca parte a unui accent general pe valorile europene fundamentale, cum ar fi respectul pentru grupurile minoritare. Formarea va acoperi, de asemenea, prejudecățile neconștientizate, inclusiv cele bazate pe percepții ale religiei sau convingerilor. Comisia va marca în continuare Holocaustul prin evenimente interne pentru personal și prin inițiative de sensibilizare și va găzdui în continuare Euro-Chanukah⁶⁹ anual pentru a recunoaște diversitatea în rândul personalului. Comisia invită celelalte instituții ale UE să ia, de asemenea, măsuri pentru a încuraja diversitatea și incluziunea la locul de muncă.

⁶⁷ Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității.

⁶⁸ Comisia Europeană și-a înființat propriul Oficiu pentru diversitate și incluziune în noiembrie 2020.

⁶⁹ [Sărbătoarea evreiască a luminii](#).

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va continua să aibă o abordare de tip **toleranță zero față de incidentele de antisemitism** din cadrul instituției, utilizând ca referință definiția IHRA;
- va furniza **cursuri de formare pentru personalul specific**, cum ar fi profesioniștii din domeniul resurselor umane, pentru a le permite acestora să recunoască antisemitismul, pe baza definiției IHRA, și va organiza vizite de studiu în cazurile în care acest lucru este relevant, de exemplu în Israel;
- va încuraja utilizarea unor **formule flexibile de lucru** pentru a face posibilă respectarea sărbătorilor religioase de către toți membrii personalului său.
- va invita școlile europene să se asigure că toți elevii învață despre viața evreiască din Europa, Holocaustul și antisemitismul și să **marcheze Ziua internațională anuală de comemorare a Holocaustului**, inclusiv prin posibile vizite la situri memoriale.

II. PROTEJAREA ȘI SUSȚINEREA VIAȚII EVREIEȘTI ÎN UE

„Mă tem că am trăit suficient de mult pentru a vedea lucruri pe care am crezut că istoria le va fi făcut până la urmă să dispară, dar ele erau doar în hibernare.”

— **Liliana Segre (supraviețuitoare a Shoah)**

Pentru ca evreii să participe pe deplin la viața europeană, este esențial ca aceștia să se simtă în siguranță și protejați. Totuși, securitatea este principala preocupare a comunității evreiești⁷⁰. 38 % dintre evrei au luat în considerare emigrarea deoarece nu se simt în siguranță ca evrei în UE⁷¹.

O treime (34 %) dintre evrei evită cel puțin ocazional să participe la evenimente evreiești sau să viziteze situri evreiești, deoarece nu s-ar simți în siguranță acolo sau în drum spre locul respectiv⁷².

Mai multe atacuri teroriste letale din întreaga Europă au arătat că locurile având legătură cu comunitatea evreiască nu sunt întotdeauna protejate în mod adecvat. Deși autoritățile naționale sunt responsabile de protejarea tuturor cetățenilor, majoritatea comunităților evreiești și a organizațiilor societății civile au fost nevoite să investească fonduri semnificative în propriile măsuri de securitate.

2.1. Combaterea extremismului violent și a terorismului îndreptate împotriva evreilor

Strategia privind uniunea securității pentru perioada 2020-2025⁷³ urmărește să asigure securitatea pentru toți cetățenii UE, în conformitate cu valorile și principiile UE. Agenda

⁷⁰ 47 % dintre evreii europeni se tem că vor deveni victime ale unei insulte verbale antisemite sau ale unei hărțuiri și 40 % că vor fi atacați fizic în următoarele 12 luni. ([Al doilea sondaj FRA 2018](#)).

⁷¹ [Al doilea sondaj FRA 2018](#).

⁷² [Al doilea sondaj FRA din 2018](#).

⁷³ [COM\(2020\) 605 final](#).

privind combaterea terorismului din 2020⁷⁴ intensifică lupta împotriva terorismului și a extremismului violent și stimulează reziliența UE la amenințările teroriste.

În cadrul planului de acțiune din 2017 în vederea sprijinirii protecției spațiilor publice, inclusiv a lăcașurilor de cult⁷⁵, Comisia a elaborat diverse materiale de orientare⁷⁶, instrumente și cursuri de formare⁷⁷ pentru a sprijini activitatea statelor membre și a comunităților religioase în acest domeniu. Concluziile Consiliului din iunie 2021 privind protecția spațiilor publice⁷⁸ au subliniat faptul că lăcașurile de cult necesită măsuri de protecție specifice.

Cooperarea dintre autoritățile publice și liderii și congregațiile religioase, inclusiv cele evreiești, trebuie consolidată în continuare, pentru a îmbunătăți nivelul de conștientizare în materie de securitate și pentru a spori implicarea și reziliența comunităților prin activități de consolidare a încrederii. Acest lucru va promova bunele practici și formarea în ceea ce privește protecția lăcașurilor de cult, care au devenit din ce în ce mai mult ținta atacurilor teroriste. Comisia va **organiza, de asemenea, o conferință la nivel înalt** privind protecția comunităților evreiești din UE.

Comisia va sprijini în continuare statele membre și comunitățile evreiești în **consolidarea protecției lăcașurilor de cult**, ca parte a sprijinului său pentru protejarea spațiilor publice. Următoarea cerere de propuneri va fi publicată în 2022 și va crește suma totală la 24 de milioane EUR. Comisia, împreună cu Centrul de situații și de analiză a informațiilor al Uniunii Europene, va analiza posibilitatea unor **evaluări periodice la nivelul UE ale amenințărilor specifice la adresa evreilor, a comunităților și a lăcașurilor de cult**, pentru a înțelege, preveni, proteja și răspunde mai bine riscurilor specifice în materie de securitate.

Pentru a combate extremismul violent, este esențial să ne consolidăm societățile democratice și să creștem reziliența societății la ideologii extremiste. Antisemitismul este întâlnit în spectrul ideologiilor extremiste, de la jihadism la extremism violent de dreapta. Radicalizarea, recrutarea și pregătirea atacurilor teroriste au loc adesea online. **Regulamentul privind prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist**⁷⁹ abordează acest aspect solicitând platformelor online să joace un rol mai activ în detectarea și eliminarea conținutului respectiv în termen de cel mult 1 oră.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va oferi finanțare din partea UE pentru sprijinirea proiectelor axate pe **protecția spațiilor publice și a lăcașurilor de cult** și va realiza, în cooperare cu statele membre, o cartografiere a măsurilor naționale existente în materie de securitate și de protecție;
- va continua să finanțeze **activități de cercetare și inovare**, în principal prin intermediul programului Orizont Europa, cu scopul de a înțelege tendințele actuale de radicalizare, precum și mijloacele și modelele pentru a le preveni și a răspunde în mod eficace la acestea.
- își va intensifica **sprijinul operațional** pentru statele membre și comunitățile

⁷⁴ [COM\(2020\) 795 final](#).

⁷⁵ [COM\(2017\) 612 final](#).

⁷⁶ [Guideline - Building Perimeter Protection \(Orientări - protecția perimetrului clădirilor\)](#), JRC, 2020.

⁷⁷ Comisia organizează anual o școală de toamnă privind protecția spațiilor publice pentru participanți din partea comunităților religioase.

⁷⁸ [Concluziile Consiliului privind protecția spațiilor publice](#), 7 iunie 2021.

⁷⁹ [Regulamentul \(UE\) 2021/784](#).

evreiești prin furnizarea de cursuri de formare privind măsurile de securitate; Acesta va include vizite ale consilierilor UE în materie de securitate în statele membre pentru a crea o **rețea de formatori** privind protecția lăcașurilor de cult.

- va identifica, prin intermediul **Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare**, relevanța și implicațiile specifice ale antisemitismului în activitatea sa de prevenire și combatere a extremismului violent;
- **va coopera îndeaproape cu Europol**, inclusiv cu Unitatea UE de semnalare a conținutului online, pentru a combate terorismul antisemit online și extremismul violent, prin luarea de măsuri împotriva grupurilor și a persoanelor care diseminează conținut cu caracter terorist online și pentru a asigura punerea în aplicare rapidă a **Regulamentului privind conținutul online cu caracter terorist**;
- va sprijini comemorarea **victimelor atacurilor teroriste, inclusiv prin intermediul zidului digital al victimelor**.

Statele membre sunt încurajate:

- să adopte măsurile necesare pentru a **asigura securitatea locurilor evreiești** și pentru a oferi suficient sprijin financiar sau de altă natură, inclusiv cu sprijinul programelor anuale naționale din cadrul **Fondului pentru securitate internă al UE – componenta Poliție**;
- să integreze și să pună în aplicare instrumentele și orientările UE⁸⁰ **privind protecția lăcașurilor de cult** ca parte a strategiilor lor naționale de combatere a antisemitismului;
- să **utilizeze sprijinul Europol în ceea ce privește activitățile de combatere a terorismului**, atât online, cât și offline, și anchetele conexe, inclusiv cele legate de rasism, xenofobie și antisemitism.

2.2. Susținerea vieții evreiești și a libertății religioase sau de convingere

Viața evreiască face parte din diversitatea UE. Evreii pot fi laici, liberali, reformați, agnostici, ortodocși sau ultra-ortodocși; pot fi așkenazi sau sefarzi; pot avea origini în fosta Uniune Sovietică, în Orientul Mijlociu, Asia Centrală, Africa și în alte părți. Mulți evrei fac parte din familii mixte, ceea ce le sporește și mai mult diversitatea originilor și a credințelor⁸¹. Cu toate acestea, în pofida prezenței îndelungate a evreilor în Europa, oamenii **nu cunosc suficient viața evreiască și iudaismul**. Numai 3 % dintre europeni se consideră „foarte bine informați” cu privire la istoria, obiceiurile și practicile evreiești, în timp ce 68 % afirmă că „nu sunt informați”⁸². Pentru a demonta prejudecățile și pentru a obține recunoașterea deplină a **vieții evreiești ca parte a societății europene**, trebuie să crească gradul de conștientizare și de cunoaștere a istoriei și culturii evreiești în rândul publicului larg⁸³.

Evreii își exprimă apartenența la iudaism prin practici culturale, tradiționale și religioase specifice, rememorând istoria lor și predând învățăminte pentru generațiile viitoare. Una dintre aceste practici este festivalul de primăvară *Tu BiShvat* (Anul Nou al Pomilor), o sărbătoare evreiască dedicată conservării naturii, celebrată prin plantarea de copaci.

⁸⁰ De exemplu instrumentul de evaluare a vulnerabilității și [Ghidul rapid al UE de sprijinire a protecției lăcașurilor de cult](#).

⁸¹ [Jews in Europe at the turn of the millennium: population trends and estimates \(Evreii în Europa la începutul mileniului. Tendințe demografice și estimări\)](#) de Sergio DellaPergola și Daniel Staetsky, European Jewish Demography Unit/JPR, 2020.

⁸² [Eurobarometru 484: Percepții ale antisemitismului, ianuarie 2019](#).

⁸³ Pentru 82 % dintre evreii din UE, interzicerea circumciziei ar constitui o problemă, iar pentru 69 % interzicerea sacrificării tradiționale ar constitui o problemă ([Al doilea sondaj FRA 2018](#)).

Shechita, sacrificarea cușer⁸⁴, este un alt exemplu. În hotărârea sa privind sacrificarea religioasă din decembrie 2020, Curtea de Justiție a UE (CJUE)⁸⁵ a recunoscut că statele membre pot adopta norme diferite în funcție de contextul intern, asigurând totodată respectarea articolul 10 alineatul (1) din Cartă⁸⁶, prin găsirea unui echilibru just între respectarea libertății de manifestare a religiei și protecția bunăstării animalelor⁸⁷.

Viața evreiască poate prospera numai într-o societate favorabilă incluziunii, pe baza unor relații puternice și de încredere cu alte comunități, inclusiv persoane nou-venite, în special la nivel local. Cultura poate juca un rol important în dezvoltarea unei societăți favorabile incluziunii. De la muzică la cinema și artele spectacolului, sectorul cultural este o forță puternică pentru promovarea incluziunii și combaterea tuturor formelor de discriminare. **Comisia sprijină cultura și arta evreiască** prin programe de finanțare ale UE, cum ar fi programul „Europa creativă”, care vizează combaterea stereotipurilor, inclusiv cu privire la evrei, în societatea europeană.

Sportul și mass-media joacă, de asemenea, un rol important în promovarea incluziunii. În fotbal, unele federații și cluburi naționale combat deja comportamentele și incidentele antisemite. Comisia va colabora îndeaproape cu inițiativele societății civile și cu alți actori relevanți pentru a consolida lupta împotriva antisemitismului și a rasismului în fotbal în viitorul acord de cooperare cu UEFA (2022-2024) și pentru a combate antisemitismul în sport în general, în cooperare cu alte organizații partenere, inclusiv prin campanii pe rețelele sociale. Stereotipurile apar și în mass-media. Fără a aduce atingere libertății presei, Comisia va sprijini **formarea jurnaliștilor** pentru recunoașterea tuturor formelor de antisemitism și descoperirea prejudecăților antisemite în materialele de presă.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va spori gradul de cunoaștere și de înțelegere a vieții evreiești în rândul publicului larg printr-o **campanie de sensibilizare** desfășurată în strânsă cooperare cu comunitățile evreiești, inclusiv prin intermediul **dialogului și al activităților interculturale și interreligioase**;
- va promova legături între **tradiția evreiască de plantare a arborilor** în cadrul sărbătorii *Tu Bishvat*, inclusiv de către elevi, și **angajamentul UE de a planta încă 3 miliarde de arbori** în cadrul strategiei privind biodiversitatea și pădurile pentru 2030, sporind astfel gradul de conștientizare și vizibilitatea reciprocă⁸⁸;
- va facilita **schimbul de practici** între autoritățile publice și comunitățile evreiești și musulmane în ceea ce privește sacrificarea bazată pe tradiții religioase, inspirându-se din experiența unor organizații internaționale cum ar fi ONU, OSCE-ODIHR și Consiliul European.
- va lua măsuri de combatere a antisemitismului și de promovare a vieții evreiești la **nivel regional și local**, inclusiv prin cartografierea și dezvoltarea **unui ghid de bune**

⁸⁴ Sacrificarea tradițională (*Shechita*) este practica sacrificării cușer a animalelor în contextul unei practici prescrise în scopul producției de alimente. Pentru 69 % dintre evrei, interzicerea sacrificării tradiționale ar reprezenta o problemă ([Al doilea sondaj FRA 2018](#)).

⁸⁵ [Cauza C-336/19](#); Centraal Israëlitisch Consistorie van België și alții, 17 decembrie 2020.

⁸⁶ Articolul 10 alineatul (1): „Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.”

⁸⁷ Punctul 71 din hotărâre. În temeiul Regulamentului (CE) nr. 1099/2009 al Consiliului, sacrificarea tradițională este permisă în măsura necesară pentru nevoile comunităților religioase în cauză, iar normele mai stricte ale statelor membre trebuie să fie justificate în mod corespunzător.

⁸⁸ [COM\(2020\) 380 final](#).

practici și de formare pentru organizațiile care își desfășoară activitatea la nivel regional și local;

- va sprijini prin intermediul **Rețelei de integrare europeană**, schimbul de bune practici privind informarea migranților cu privire la valorile UE, inclusiv cu privire la combaterea antisemitismului, de exemplu prin colaborarea cu migranții în calitate de ambasadori ai valorilor UE.

Statele membre sunt încurajate:

- să se asigure, **prin politici și măsuri juridice**, că grupurile și comunitățile religioase, inclusiv evreii își pot trăi viața în conformitate cu tradițiile lor religioase și culturale;
- **să sensibilizeze publicul larg cu privire la viața și tradițiile evreiești**, inclusiv prin marcarea publică a zilelor relevante pentru evrei, precum și prin finanțarea de proiecte și desfășurarea de campanii.

2.3. Protejarea patrimoniului evreilor

Patrimoniul cultural al evreilor face parte integrantă din cultura europeană. Exterminarea comunităților evreiești în timpul Holocaustului a schimbat fața Europei și a lăsat multe clădiri, cimitire și alte situri de patrimoniu evreiești nesupravegheate sau neutilizate. În prezent, acest „patrimoniu orfan” se află adesea într-o stare precară sau în pericol de deteriorare.

Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural⁸⁹ include o măsură specifică privind cimitirele evreiești din Europa. Patrimoniul cultural al Europei, inclusiv patrimoniul evreiesc, este sprijinit de o serie de politici, programe și finanțări ale UE, în special Europa creativă, Orizont Europa, Erasmus+, CERV și fondurile politicii de coeziune. Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro)⁹⁰ subliniază aspectele importante ale patrimoniului, întrucât acestea se referă la drepturile omului și democrație, și promovează o înțelegere mai largă a patrimoniului și a relației sale cu comunitățile și societatea⁹¹. Declarația de la Terezin cu privire la bunurile furate în timpul Holocaustului și aspectele conexe⁹², semnată de toate statele membre în 2009⁹³, prezintă o serie de măsuri în direcția justiției reparatorii pentru victimele persecuțiilor naziste și descendenții acestora. În contextul DiscoverEU⁹⁴, tinerii călători sunt încurajați să viziteze siturile de patrimoniu cultural, pentru deveni în mai mare măsură conștienți de patrimoniul cultural al Europei.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va invita orașele să abordeze istoria minorităților lor, inclusiv istoria comunității evreiești, atunci când candidează la titlul de **Capitală Europeană a Culturii**;
- va utiliza **Zilele europene ale patrimoniului**, o inițiativă comună a Consiliului Europei și a Comisiei, pentru a atrage atenția asupra patrimoniului evreiesc din

⁸⁹ [Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural](#).

⁹⁰ [Convenția de la Faro](#) a fost adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 13 octombrie 2005, a fost deschisă spre semnare statelor membre la 27 octombrie 2005 și a intrat în vigoare la 1 iunie 2011.

⁹¹ [Rezoluția 2309 \(2019\)](#).

⁹² [Declarația de la Terezin 2009](#).

⁹³ A se vedea, de asemenea: [O declarație comună a Comisiei Europene și a Președinției cehe a UE](#), semnată la 29 iunie 2009.

⁹⁴ https://europa.eu/youth/discovereu_ro

întreaga Europă;

- va continua **proiectul** de recuperare digitală a culturii evreiești⁹⁵, care vizează dezvoltarea unei baze de date cuprinzătoare cu informații privind bunurile culturale deținute de evrei care au fost furate de naziști, colectarea de bune practici și propunerea de activități de sensibilizare;
- va lansa o acțiune pregătitoare privind **protejarea cimitirelor evreiești din Europa**, valorificând rezultatele a două proiecte-pilot anterioare ale Parlamentului European⁹⁶ pe această temă și promovând legăturile dintre grupurile interesate de conservarea siturilor funerare evreiești;
- va promova **vizitele tinerilor** care călătoresc prin Europa la siturile de patrimoniu evreiești, în contextul **DiscoverEU**.

Statele membre sunt încurajate:

- să încurajeze și să sprijine Zilele europene ale patrimoniului, prin punerea în evidență a **patrimoniului evreiesc în contextul național**, inclusiv în cadrul muzeelor naționale, al festivalurilor sponsorizate de stat și al artelor;
- să sprijine **întreținerea și protejarea patrimoniului evreiesc** în temeiul Convenției de la Faro;
- să utilizeze oportunitățile de finanțare ale UE, inclusiv **fondul politicii de coeziune**, pentru a proteja patrimoniul evreiesc.
- **să pună în aplicare Declarația de la Terezín din 2009.**

III. EDUCAȚIE, CERCETARE ȘI COMEMORARE

„Cât de minunat este că nimeni nu trebuie să aștepte nici măcar un moment înainte de a începe să facă lumea mai bună.”

— Anne Frank

Pentru a modela viitorul Europei, oamenii trebuie să îi înțeleagă trecutul. Cunoașterea vieții evreiești și a antisemitismului în Europa de-a lungul secolelor și a impactului Holocaustului asupra populației evreiești și a continentului european sunt esențiale pentru a înțelege antisemitismul din ziua de azi și pentru a face ca astfel de atrocități să nu se mai repete niciodată. **Educația și cercetarea privind viața evreiască, antisemitismul și Holocaustul** sunt esențiale în acest sens și ar trebui să se concentreze nu numai pe Holocaust, ci și pe contribuția evreiască la societatea europeană.

Comunicarea privind **Spațiul european al educației**⁹⁷ și comunicarea privind noul **Spațiu european de cercetare**⁹⁸ abordează aspecte precum incluziunea, egalitatea și nediscriminarea. Comisia a propus, de asemenea, ca egalitatea de șanse să fie o valoare împărtășită de statele membre în domeniul cercetării și al inovării, în contextul viitorului **Pact pentru cercetare și inovare**.

Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) se axează pe importanța combaterii dezinformării și pe promovarea alfabetizării digitale în educație și formare prin elaborarea de orientări pentru cadrele didactice și formatori, în vederea promovării gândirii critice, a toleranței și a autonomizării online. În plus, UNESCO și OSCE/ODIHR au solicitat în mod repetat promovarea programelor educaționale în statele participante, inclusiv în statele

⁹⁵ Baza de date creată în timpul fazei I a proiectului este disponibilă la adresa: <https://pilot-demo.jdcrp.org>.

⁹⁶ <https://www.esjf-surveys.org/>.

⁹⁷ [COM\(2020\) 625 final](#).

⁹⁸ [COM\(2020\) 628 final](#).

membre ale UE, pentru a sensibiliza tinerii cu privire la valoarea respectului și înțelegerii reciproce. Angajamentele UNESCO și OSCE/ODIHR încurajează educația privind antisemitismul care să asigure o abordare sistematică, inclusiv elaborarea și utilizarea programelor de învățământ pentru a aborda formele contemporane de antisemitism⁹⁹.

3.1. Educația și cercetarea privind antisemitismul și viața evreiască

Fiecare copil ar trebui să învețe despre viața evreiască și despre antisemitism, ca parte integrantă a istoriei Europei. Educația poate **consolida reziliența tinerilor la ideile și ideologiile antisemite** și la toate formele de intoleranță și discriminare. Oportunitățile de a colabora cu comunitățile evreiești și cu membrii acestora, precum și cu alte minorități și grupuri religioase pot, de asemenea, să încurajeze înțelegerea reciprocă. **Anul european al tineretului 2022** va oferi noi oportunități în acest sens. Școlile și campusurile trebuie să fie locuri sigure pentru toți. Profesorii ar trebui să fie abilitați să abordeze antisemitismul, Holocaustul, viața și istoria evreiască, inclusiv în sălile de clasă multiculturale.

Comisia a sprijinit cercetarea privind antisemitismul, viața evreiască și Holocaustul prin intermediul programului Orizont 2020 și al programului „Europa pentru cetățeni” și va continua să facă acest lucru în cadrul programelor care le vor succeda, Orizont Europa¹⁰⁰ și CERV. Cu toate acestea, președinții de universități în domeniul antisemitismului și al studiilor evreiești din UE sunt conectați doar într-o mică măsură. Nu există **un centru de cercetare cuprinzător**. Ar trebui intensificate eforturile de cercetare cu privire la toate aspectele legate de antisemitism și de viața evreiască în Europa, pentru a completa cercetarea Holocaustului.

UE și-a asumat rolul de lider în asigurarea unor date comparabile privind experiențele și percepțiile antisemitismului. **Sondajul FRA privind experiențele de antisemitism ale evreilor** va fi repetat în 2023 și ulterior la intervale regulate. Sondajul **Eurobarometru privind percepțiile antisemitismului** în rândul publicului larg va fi realizat pentru a doua oară în 2024 și apoi o dată la cinci ani. Pentru a facilita și mai mult elaborarea de politici bazate pe date concrete, sunt necesare mai multe cercetări cu privire la prejudecățile antisemite în rândul populației generale.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va promova, în cooperare cu statele membre și cu comunitatea de cercetare, crearea unui **centru european de cercetare privind antisemitismul contemporan și viața și cultura evreiască**, menit să stimuleze cercetarea multidisciplinară în întreaga Europă și să finanțeze **cercetarea** prin intermediul programului Orizont Europa cu privire la diverse forme structurale de rasism și xenofobie, ținând seama de specificitățile naționale și de intersecționalitate.
- va sprijini dezvoltarea unei rețele de **tineri ambasadori europeni pentru a promova comemorarea Holocaustului** în școli, universități și instituții de formare profesională și de învățământ;
- va finanța un **sondaj la nivelul UE privind prejudecățile antisemite** în rândul populației generale din toate statele membre, inclusiv în rândul tinerilor;

⁹⁹ ODIHR a elaborat o colecție de resurse și programe de sensibilizare cu privire la discriminare, infracțiuni motivate de ură, antisemitism și alte forme de intoleranță, inclusiv împotriva musulmanilor, a creștinilor și a membrilor altor religii sau credințe. Mai multe informații se regăsesc pe site-ul [OSCE/ODIHR](https://www.osce.org/odihr).

¹⁰⁰ De exemplu, primele cereri de propuneri din cadrul programului Orizont Europa vor finanța cercetarea privind diverse forme structurale de rasism și xenofobie, ținând seama de particularitățile naționale și de intersecționalitate.

- va sprijini statele membre în intensificarea eforturilor lor de promovare a valorilor comune și a educației favorabile incluziunii și de punere în aplicare a Recomandării Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării¹⁰¹ prin intermediul noului **grup de lucru privind egalitatea și valorile în educație și formare**, inclusiv în ceea ce privește viața și tradițiile evreiești;
- va sprijini activitățile, prin intermediul Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate, menite să promoveze valorile europene, să combată toate formele de discriminare și intoleranță, **inclusiv antisemitismul**, prin promovarea educației civice și a participării tinerilor la viața democratică;
- va sprijini **formarea profesioniștilor din domeniul educației** în cooperare cu UNESCO și OSCE-ODIHR, pe baza orientărilor acestora privind „Abordarea antisemitismului prin educație”, respectiv pentru factorii de decizie și instituțiile de formare a cadrelor didactice;
- va sprijini statele membre, prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic, în conceperea și **punerea în aplicare a reformelor în școli** vizând combaterea discriminării în general și a antisemitismului în special.

Statele membre sunt încurajate:

- să promoveze **cunoașterea vieții evreiești, a antisemitismului și a Holocaustului** prin educație și cercetare și să încurajeze schimburile cu comunitățile locale, acolo unde este posibil;
- să raporteze și să înregistreze incidente de **discriminare antisemită în școli** și să sprijine directorii de școli și cadrele didactice în combaterea acestora.

3.2. Educația, cercetarea și comemorarea Holocaustului

Holocaustul este o moștenire definitorie a istoriei europene, în cursul căreia șase milioane de copii, femei și bărbați evrei au fost uciși. Deși evreii au fost ținta prioritară a regimului nazist, și alte grupuri au fost persecutate, inclusiv romii, persoanele cu handicap, slavii, martorii lui Iehova, persoanele LGBTIQ și dizidenții politici.

Timp de decenii, supraviețuitorii Holocaustului și-au împărtășit poveștile ca parte a tradiției **comemorative**. Totuși, în prezent, toți supraviețuitorii au îmbătrânit sau au decedat. Cei care erau adulți în timpul celui de Al Doilea Război Mondial și care au avut cele mai clare amintiri ale Holocaustului nu mai sunt printre noi. Păstrarea și respectarea moștenirii lor, asigurarea faptului că poveștile lor nu sunt uitate și sunt repovestite cu exactitate și găsirea unor noi forme de comemorare reprezintă provocări și îndatoriri pentru această generație și pentru generațiile viitoare de europeni.

În prezent, un european din 20 nu a auzit niciodată de Holocaust și mai puțin de jumătate dintre europeni consideră că nivelul de predare a acestuia în școli este suficient¹⁰². **Educația și cercetarea** joacă un rol esențial în sensibilizarea cu privire la Holocaust.

Cercetarea liberă, deschisă și independentă este o valoare fundamentală a democrațiilor. Cercetarea privind toate aspectele Holocaustului este, de asemenea, importantă pentru o mai bună înțelegere a modului în care Holocaustul a fost posibil în Europa. Cu un buget de

¹⁰¹ [Recomandarea Consiliului \(2018/C 195/01\)](#), 22 mai 2018.

¹⁰² Două treimi dintre europeni sunt convingși că comemorarea Holocaustului contribuie la garantarea faptului că astfel de atrocități nu se vor mai repeta niciodată. [[CNN Poll: Anti-Semitism in Europe – A shadow over Europe](#) (Sondajul CNN - Antisemitismul în Europa - O umbră deasupra Europei), 2018].

25 de milioane EUR (2010-2024)¹⁰³, **infrastructura europeană de cercetare a Holocaustului** (EHRI)¹⁰⁴, cea mai mare inițiativă de cercetare finanțată de UE privind Holocaustul de la nivel mondial, conectează comunitatea de cercetare prin punerea la dispoziție, în întreaga Europă și în afara acesteia, a unor surse dispersate legate de Holocaust. În acest sens, EHRI își va extinde activitatea de cercetare asupra manifestărilor antisemitismului care au condus la Holocaust.

De asemenea, trebuie dezvoltate modalități noi de sensibilizare, în special într-un context local, în care locurile „în care a avut loc Holocaustul” – de la sinagogi la situri culturale evreiești, de la ascunzători la locurile de execuție – adesea nu sunt vizibile. Aceasta poate include **o rețea care să permită elevilor, practicienilor și publicului larg să urmărească continuitatea prezenței evreiești în Europa** de-a lungul secolelor și să faciliteze inițiativele locale de vizitare și restaurare a siturilor culturale și memoriale.

Comisia va încuraja, de asemenea, **dezbaterea publică** (online sau în cadrul administrațiilor publice locale) cu privire la importanța Holocaustului într-o UE diversă și va sprijini crearea unui **Monument european** participativ al **Holocaustului** la Bruxelles, căruia să îi corespundă opere de artă în capitalele UE.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va sprijini și din punct de vedere financiar **crearea unei rețele de situri memoriale „în care a avut loc Holocaustul”**, în cooperare cu comunitățile locale;
- va **pune la dispoziție fonduri pentru proiecte prin componenta „Memorie”** a programului CERV pentru a comemora Holocaustul, inclusiv prin **digitalizarea arhivelor și a mărturiilor** supraviețuitorilor Holocaustului;
- va participa și va sprijini în continuare **zilele și evenimentele comemorative ale Holocaustului**, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, în cooperare cu reprezentanțele Comisiei în statele membre și cu delegațiile UE.

Statele membre sunt încurajate:

- **să comemoreze Holocaustul în mod public**, în strânsă cooperare cu comunitatea evreiască, inclusiv cu implicarea parlamentelor naționale;
- să se asigure că **universalitatea Holocaustului se reflectă în educație** și să evalueze eficacitatea acestui proces, inclusiv în contextul unor săli de clasă multietnice și diverse;
- **să devină parteneri activi în implementarea infrastructurii EHRI**, inclusiv prin contribuții financiare.

3.3. Negarea, denaturarea și minimizarea Holocaustului

Manifestările de negare, denaturare și minimizare a Holocaustului sunt, din păcate, în creștere. 53 % dintre europeni percep negarea Holocaustului ca fiind o problemă în țara lor¹⁰⁵. 62 % dintre evrei au văzut sau auzit, cel puțin ocazional, persoane care nu sunt evrei sugerând că Holocaustul este un mit sau a fost exagerat¹⁰⁶. Negarea, denaturarea și minimizarea Holocaustului sunt adesea utilizate pentru a alimenta ura împotriva evreilor și în încercarea

¹⁰³ În prezent, EHRI, finanțată prin programele-cadru ale UE pentru cercetare și inovare, este în curs de a deveni o infrastructură europeană pe termen lung, bazată pe finanțare comună din partea statelor membre.

¹⁰⁴ <https://www.ehri-project.eu/>.

¹⁰⁵ [Eurobarometru 484: Percepții ale antisemitismului, ianuarie 2019.](#)

¹⁰⁶ [Al doilea sondaj FRA 2018.](#)

de a rescrie istoria europeană și evreiască. Efectele lor corozive asupra memoriei istorice colective și asupra rezilienței și coeziunii societăților noastre democratice nu ar trebui subestimate și trebuie abordate în mod specific. Discursurile de incitare la ură legate de apologia, negarea sau minimizarea voită a Holocaustului sunt interzise în temeiul Deciziei-cadru privind combaterea rasismului și a xenofobiei¹⁰⁷.

Pentru a educa și a sensibiliza publicul, Comisia cooperează cu IHRA prin intermediul parteneriatului său internațional permanent, utilizând definiția IHRA a negării și denaturării Holocaustului¹⁰⁸, pentru a combate acest fenomen. Un exemplu în acest sens este campania de sensibilizare #ProtectTheFacts¹⁰⁹, care se axează pe combaterea denaturării Holocaustului. În **parteneriat cu IHRA și UNESCO**, Comisia va dezvolta în continuare alte inițiative bazate pe „recomandarea IHRA privind recunoașterea și combaterea denaturării Holocaustului”¹¹⁰.

Acțiuni-cheie:

Comisia:

- va promova utilizarea **definiției IHRA a negării și denaturării Holocaustului** în scopuri educative și de sensibilizare;
- va elabora un **manual privind cele mai bune practici de combatere a negării, denaturării și banalizării Holocaustului**;
- va sprijini și consolida campaniile pe **platformele de comunicare socială** împreună cu UNESCO, IHRA și alți parteneri internaționali și grupuri ale societății civile pentru a sensibiliza publicul cu privire la negarea și denaturarea Holocaustului și pentru a combate în mod activ acest fenomen.

Statele membre sunt încurajate:

- să se angajeze activ în **campanii de sensibilizare împotriva negării, denaturării și minimizării Holocaustului**;

IV. LIDER AL LUPTEI ÎMPOTRIVA ANTISEMITISMULUI LA NIVEL MONDIAL

„Lumea pe care am creat-o este un proces al gândirii noastre. Nu poate fi schimbată fără a ne schimba gândirea.”

— Albert Einstein

Numărul evreilor din întreaga lume este estimat la 15,2 milioane¹¹¹. Dintre aceștia, 45 % sau 6,9 milioane locuiesc în Israel. Cu aproximativ 6 milioane, Statele Unite găzduiesc a doua comunitate de evrei ca mărime. Pe lângă cele 1,5 milioane de evrei din UE, restul evreilor trăiesc dispersați în întreaga lume pe toate continentele locuite¹¹².

¹⁰⁷ [Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008.](#)

¹⁰⁸ [Definiția de lucru a IHRA pentru negarea și denaturarea Holocaustului.](#)

¹⁰⁹ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/700272/default>; www.againstholocaustdistortion.org.

¹¹⁰ Recomandarea [IHRA privind recunoașterea și combaterea denaturării Holocaustului](#).

¹¹¹ <https://www.jewishagency.org/jewish-population-5782/>.

¹¹² [World Jewish Population 2019 \(Evreii în lume 2019\)](#), de Sergio DellaPergola, în Arnold Dashefsky și Ira M. Sheskin (eds.), American Jewish Year Book 2019, The Annual Record of the North American Jewish Communities since 1899 (Anuarul evreilor din America 2019, Evidența anuală a comunităților evreiești din America de Nord din 1899);

[World Jewish Population on Eve of New Year – 14.7 Million \(Evreii în lume în ajunul Anului Nou – 14,7 milioane\)](#), Haaretz.

Prejudecățile antisemite sunt larg răspândite în întreaga lume. Potrivit cercetării¹¹³ realizate de Anti-Defamation League privind atitudinile și opiniile față de evrei, 74 % dintre persoanele din regiunea Orientului Mijlociu/Africii de Nord (MENA) au atitudini antisemite, deși se înregistrează și unele semnale pozitive, cum ar fi recenta normalizare a relațiilor dintre Israel și o serie de țări din regiune^{114 115}. În Europa de Vest¹¹⁶, cifra este de 24 %, iar în Europa de Est de 34 %, în timp ce în America este de 19 %, în Asia 22 % și în Africa Subsahariană de 23 %. Situația și dimensiunea comunităților evreiești variază considerabil de la o țară la alta. Evreii sunt expuși riscului de atacuri și incidente antisemite în întreaga lume și se confruntă cu acestea. Prejudecățile antisemite se regăsesc și în țările în care nu există comunități evreiești.

În acest context, Comisia Europeană își reafirmă angajamentul ferm și neechivoc față de combaterea antisemitismului la nivel mondial. Orice formă de antisemitism, incitare la ură sau violență este inacceptabilă și incompatibilă cu valorile și obiectivele Uniunii Europene și ale statelor sale membre și trebuie combătută prin acțiuni ferme, atât la nivel european, cât și la nivel național. Aceste principii nu sunt negociabile pentru Comisia Europeană. Având în vedere cele de mai sus, este esențială integrarea prevenirii și combaterii antisemitismului, în toate formele sale, în toate domeniile de politică.

4.1. Utilizarea tuturor instrumentelor de combatere a antisemitismului prin acțiunea externă a UE

UE se bazează pe un angajament ferm de a promova și proteja drepturile omului, democrația și statul de drept în întreaga lume. Acest angajament stă la baza politicilor de extindere și de vecinătate ale UE și a politicilor sale față de alte țări din afara UE, precum și a activității sale în cadrul organizațiilor internaționale. Toate țările ar trebui să protejeze dreptul oricărei persoane, inclusiv al evreilor, de a avea o religie sau convingeri, de a nu avea o religie sau convingeri sau de a-și schimba religia sau convingerile, de a-și manifesta public religia sau convingerile și de a nu fi supus discriminării, persecuției sau violenței pe motive de religie sau convingeri sau pe baza originii rasiale sau etnice a acestora. **Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația** pentru perioada 2020-2024 stabilește nivelul de ambiție și prioritățile UE și ale statelor sale membre în acest domeniu, în relațiile cu țările din afara UE. **Orientările din 2013 privind libertatea religioasă sau de convingere în afara UE**¹¹⁷ și **Orientările din 2019 privind nediscriminarea în acțiunea externă**¹¹⁸ definesc instrumentele care urmează să fie utilizate de către brațul extern al UE ca răspuns la încălcările libertății religioase sau de convingere și pentru a combate discriminarea, inclusiv împotriva evreilor¹¹⁹.

¹¹³ <https://global100.adl.org/map>.

¹¹⁴ Emiratele Arabe Unite, Bahrain și Sudan (2020), urmate de Maroc (ianuarie 2021).

¹¹⁵ Începerea construirii unei sinagogi în Emiratele Arabe Unite este un alt bun exemplu.

¹¹⁶ Ar trebui remarcat faptul că în cercetarea Anti-Defamation League nu sunt incluse date medii privind UE; de asemenea, categoria „Europa de Vest” nu include toate țările UE. Pentru date pentru fiecare stat membru, a se vedea [site-ul](#).

¹¹⁷ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/06_hr_guidelines_religion_en.pdf.

¹¹⁸ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/11_hr_guidelines_external_action_en.pdf.

¹¹⁹ În plus, documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind [A Human Rights-Based Approach to Development](#) (O abordare a dezvoltării bazată pe drepturile omului) furnizează orientări personalului UE cu privire la integrarea nediscriminării din orice motiv în ciclul proiectelor. Adoptat la 30.6.2021.

UE va utiliza **toate instrumentele disponibile** pentru a face apel la țările partenere să combată în mod activ antisemitismul, ținând seama de definiția IHRA a antisemitismului¹²⁰, în dialogurile politice și privind drepturile omului și în cooperarea sa mai amplă cu țările partenere. Acest lucru este sprijinit prin programe tematice și geografice și prin politici de vecinătate și de extindere ale UE, inclusiv în procesele de stabilizare și de asociere.

UE va coopera în mod activ cu organizațiile internaționale, în special cu Organizația Națiunilor Unite, cu Consiliul Europei și cu OSCE, precum și cu organizațiile regionale¹²¹ în cadrul **acțiunilor comune de combatere a discriminării și a antisemitismului**. UE va intensifica acțiunile din sectorul educației și va continua să promoveze **conformitatea deplină a materialelor educaționale cu standardele UNESCO** în materie de pace, toleranță, coexistență și non-violență, în cadrul cooperării sale în domeniul educației cu țările partenere. Orice material care contravine acestora riscă să submineze pacea și coexistența și nu își are locul în manuale sau săli de clasă.

Reprezentantul special al UE pentru drepturile omului și trimisul special pentru libertatea religioasă sau de convingere în afara UE vor continua să abordeze în mod sistematic antisemitismul în activitatea lor. În plus, UE va **consolida cooperarea globală a trimișilor și coordonatorilor speciali** în combaterea antisemitismului.

Israelul este un partener-cheie pentru Uniunea Europeană, inclusiv în lupta globală împotriva antisemitismului. UE va depune eforturi pentru a consolida și mai mult **Seminarul la nivel înalt UE-Israel** privind combaterea rasismului, a xenofobiei și a antisemitismului, co-organizat anual, cu accent pe monitorizarea operațională.

Acțiunile care vizează combaterea antisemitismului pot fi sprijinite prin **programul tematic IVCDCI**¹²² „Europa în lume” privind inițiativele referitoare la drepturile omului și democrație care abordează problema nediscriminării. UE va include în formările sale privind drepturile omului destinate personalului din delegații și de la sediul central sesiuni specifice privind libertatea de religie sau de convingere, inclusiv în ceea ce privește combaterea antisemitismului.

Acțiuni-cheie:

Comisia și Înalțul Reprezentant:

- vor promova **lupta împotriva** discriminării pe criterii religioase și etnice, inclusiv împotriva **antisemitismului, în dialogurile politice și privind drepturile omului** și în cooperarea sa mai amplă cu țările partenere din afara UE;
- vor asigura **formarea privind drepturile fundamentale** și inițierea dialogului intercultural pentru actorii relevanți, inclusiv pentru cadrele didactice din afara UE;
- se vor asigura că, în conformitate cu măsurile existente, **fondurile externe ale UE nu pot fi alocate în mod eronat** activităților care incită la ură și violență, inclusiv împotriva evreilor¹²³.

¹²⁰ [Definiția IHRA a fost, de asemenea, aprobată sau adoptată](#) de țări din afara UE: Albania, Australia, Argentina, Bahrain, Canada, Guatemala, Israel, Moldova, Macedonia de Nord, Serbia, Coreea de Sud, Regatul Unit, Statele Unite și Uruguay.

¹²¹ Inclusiv Organizația Statelor Americane, care a creat în iunie 2021 funcția de trimis special pentru combaterea antisemitismului, și Organizația de Cooperare Islamică.

¹²² Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională.

¹²³ În conformitate cu Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal și cu articolul 136 din Regulamentul financiar, completat în 2018 de „orientările operaționale suplimentare pentru prevenirea incitării la ură și violență”.

- vor intensifica implicarea în sectorul educației pentru a promova conformitatea deplină a materialelor educaționale cu standardele UNESCO privind pacea, toleranța, coexistența și non-violența, după caz.
- vor consolida **colaborarea cu societatea civilă** și cu organizațiile religioase evreiești pentru a aborda actele antisemite și limitările libertății religioase sau de convingere, prin intermediul rețelei de delegații și sedii centrale ale UE;
- vor avea în vedere **noi proiecte finanțate de UE** în vecinătatea UE și dincolo de aceasta pentru a preveni și a combate antisemitismul și pentru a susține viața evreiască.
- vor încuraja delegațiile UE să **includă raportarea incidentelor antisemite în țările din afara UE** în rapoartele lor politice periodice;
- vor consolida seminarul UE-Israel pentru a **aprofunda și mai mult cooperarea UE-Israel în lupta împotriva antisemitismului**.

Statele membre sunt încurajate:

- să coopereze îndeaproape la nivelul UE pentru a **aborda în comun antisemitismul** prin intermediul organizațiilor internaționale;
- să includă **lupta împotriva antisemitismului în toate strategiile și politicile** lor privind drepturile omului, ținând seama de definiția IHRA a antisemitismului;
- să sprijine **proiecte și organizații de combatere a antisemitismului și de susținere a vieții evreiești** în întreaga lume.

4.2. Protejarea patrimoniului cultural evreiesc și comemorarea Holocaustului

Patrimoniul cultural evreiesc este vizibil în multe locuri din Orientul Mijlociu, Asia și alte locuri din lume, stând mărturie pentru prezența istorică a comunităților evreiești în aceste regiuni. O mare parte a acestui patrimoniu este orfană, deoarece comunitățile evreiești nu mai trăiesc acolo. Patrimoniul cultural evreiesc, ca orice patrimoniu, este o expresie comună și importantă a diversității culturale și merită o protecție specifică la nivel mondial. UE, împreună cu statele membre, joacă un rol-cheie în sprijinirea partenerilor locali, regionali și internaționali în **protejarea patrimoniului cultural** prin activități de formare, de dezvoltare a competențelor și de transfer de cunoștințe, precum și prin consolidarea cooperării¹²⁴. **Dialogul intercultural și interconfesional** va fi sprijinit de UE pentru a consolida protecția patrimoniului cultural, prin activități privind istoria și memoria comună, punând bazele pentru o viață comună pașnică a comunităților într-un context multicultural. UE va continua să promoveze comemorarea Holocaustului la nivel internațional și să **arate public negarea, denaturarea și minimizarea Holocaustului** în țările din afara UE, inclusiv în cadrul forurilor internaționale.

Acțiuni-cheie:

Comisia și Înalțul Reprezentant:

- vor promova și sprijini **protejarea, reabilitarea și revitalizarea întregului patrimoniu**, material și imaterial, inclusiv a patrimoniului evreiesc, în conformitate cu politicile sale privind relațiile culturale internaționale și patrimoniul cultural;
- vor integra **dialogul intercultural și interconfesional în intervențiile privind patrimoniul cultural**;

¹²⁴ Comunicarea [Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale](#) și [Concluziile Consiliului privind abordarea strategică a UE privind patrimoniul cultural în situații de conflict și de criză](#), și Conceptul specific, stau la baza activității UE.

- vor căuta oportunități pentru a include **conservarea patrimoniului evreiesc** în programarea din vecinătate și dincolo de aceasta;
- vor organiza și vor participa în continuare la **evenimente la nivel înalt** legate de comemorarea victimelor Shoah (comemorări, Ziua comemorării Holocaustului).

Statele membre sunt încurajate:

- să contribuie împreună cu UE, în contextul ONU, la **protejarea la nivel mondial a patrimoniului cultural, inclusiv a patrimoniului evreiesc**, în conformitate cu Concluziile Consiliului privind abordarea strategică a UE privind patrimoniul cultural în situații de conflict și de criză;
- să marcheze **Ziua Internațională de Comemorare a Holocaustului** în cooperare cu delegațiile UE, prin ambasadele acestora în țări terțe și în cadrul organizațiilor internaționale.

V. REALIZAREA STRATEGIEI

Combaterea antisemitismului în UE este o responsabilitate comună; aceasta necesită eforturi și acțiuni comune la toate nivelurile. Instituțiile și agențiile UE, statele membre, organizațiile internaționale, organizațiile și comunitățile evreiești, precum și actorii din domeniul drepturilor omului și al societății civile au cu toții un rol important în realizarea obiectivelor strategiei. Comisia invită Parlamentul European, Consiliul și statele membre să colaboreze la punerea în aplicare a prezentei strategii. Comisia invită Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European să promoveze dialogul cu autoritățile locale și regionale și cu societatea civilă, inclusiv cu partenerii sociali, cu privire la modul în care se poate avansa către o societate europeană fără antisemitism.

Comisia va sprijini în mod activ punerea în aplicare a măsurilor de politică propuse prin diverse oportunități de finanțare și invită statele membre, organizațiile și comunitățile evreiești, precum și actorii societății civile, să utilizeze programele UE.

Strategia va fi pusă în aplicare în perioada 2021-2030. Rapoarte cuprinzătoare privind punerea în aplicare vor fi publicate în 2024 și 2029. Acestea se vor baza pe contribuțiile statelor membre, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiilor și politicilor lor naționale. Cu sprijinul Agenției pentru Drepturi Fundamentale a UE, aceste rapoarte vor include monitorizarea progreselor înregistrate la nivel național, ținând seama de angajamentele asumate în Declarațiile Consiliului privind antisemitismul din 2018 și 2020.

CONCLUZIE

Prezenta strategie este angajamentul nostru față de un viitor al vieții evreiești în Europa și în afara acesteia. Aceasta marchează o schimbare radicală în angajamentul politic al Comisiei pentru o Uniune Europeană fără antisemitism și fără orice formă de discriminare; pentru o societate deschisă, favorabilă incluziunii și egală în UE. Aceasta reflectă angajamentul Europei de a păstra vie memoria Holocaustului, chiar și după ce ultimii supraviețuitori ai Holocaustului vor fi dispărut dintre noi.

Limitarea flagelului vechi al antisemitismului trebuie să fie un efort de durată. Supraviețuitor al Shoah, Primo Levi a spus „S-a întâmplat, prin urmare se poate întâmpla din nou”. Creșterea periculoasă a atacurilor antisemite este tot ceea ce este necesar a fi reamintit pentru a demonstra că eforturile noastre colective neîntrerupte de combatere a antisemitismului nu pot fi reduse. Dincolo de acest lucru, viața evreiască merită nu numai să fie protejată, ci și să i se permită să se dezvolte în toată diversitatea sa.

Europa poate prospera doar atunci când comunitățile sale evreiești prosperă la rândul lor.